

Nederlands
Jeugd
instituut

Nationale Jeugdzorgprijzen 2012

Rapport Vakjury

Rapport Vakjury

De Vakjury heeft zich dit jaar voor de zesde keer gebogen over de projecten en plannen die zijn ingestuurd voor de Nationale Jeugdzorgprijzen 2012. Geen sinecure gezien de vele inzendingen die we binnenkregen. Maar liefst 88, een geweldig aantal!

De Nationale Jeugdzorgprijzen staan dit jaar in het teken van de transitie én transformatie van de jeugdzorg. De discussie richt zich daarbij vaak vooral op de overheveling van bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheden met als doel de versnippering van het aanbod en het gebruik van gespecialiseerde zorg tegen te gaan. Maar de roep om vooral ook de inhoudelijke vernieuwing van de jeugdzorg centraal te stellen, wordt steeds luider. Hoe zorg je ervoor dat de kwaliteit van de zorg voor jeugd verbetert, de druk op gespecialiseerde zorg afneemt, zwaardere zorg meer in de dagelijkse context van gezinnen geboden kan worden en jeugdbeleid meer kansen creëert voor alle jeugdigen?

Bij de beoordeling heeft de Vakjury dan ook nadrukkelijk gelet op de bijdrage aan deze inhoudelijke transformatie. De Vakjury heeft gezocht naar projecten die gemeenten en instellingen kunnen inspireren en die een voorbeeld zijn van een *'duurzame'* vernieuwing. Want in feite is de sector voortdurend in transformatie, in beweging. Als er iets duidelijk is geworden - ook na 8 jaar jeugdzorgprijzen – dan is het wel dat de sector weliswaar een enorme creativiteit ten toon spreidt, maar ook een grote versnippering laat zien aan lokale initiatieven. Het is nu de uitdaging hoe we die vernieuwingskracht kunnen bundelen tot meer duurzame vernieuwing.

Hoe is de Vakjury te werk gegaan? Een afvaardiging van de Vakjury heeft alle inzendingen op basis van de algemene criteria gewogen en punten toegekend. Op grond daarvan bleven er projecten over die ruim voldoende scoorden op alle onderdelen. Die selectie is vervolgens door de voltallige jury bestudeerd en beoordeeld op met name de relevantie voor de transformatie van de zorg voor jeugd. In de discussie en weging van het eindoordeel waren de volgende vragen leidend:

- Draagt het project bij aan de transformatie van de zorg voor jeugd? Op welke manier?
- Is het project vernieuwend?
- Is het project overdraagbaar?

- Vraagt het project van professionals en organisaties een omslag van cultuur of werkwijze?
- Wordt er samengewerkt, worden schotten beslecht?
- Draagt het project (in potentie) bij aan duurzame verbetering in de sector?

Op grond hiervan selecteerde de vakjury drie projecten die het best aan deze criteria voldoen. Na rijp beraad heeft de jury vervolgens uit die drie genomineerden het in hun ogen beste project gekozen. De jury vond het doornemen van de inzendingen zeer inspirerend. Het gaf goede indruk van de manier waarop velen in de jeugdsector actief betrokken zijn bij de veranderingen in de jeugdzorg. Dat is een collectieve goede vermelding waard. De jury dankt dan ook iedereen voor het inzenden van de projecten.

Juryleden waren: professor Micha de Winter (Universiteit Utrecht), Caroline Mobach (BMC groep), Corrie Noom (wethouder Zaanstad), Wim Hoddenbagh (VNG) en Kees Bakker, voorzitter (NJI).

Het viel de jury op dat bij de inzendingen twee thema's opvallend vaak naar voren kwamen:

1. Samenwerkingsprojecten in de eerstelijnszorg voor gezinnen en jeugdigen, waarbij instellingen als Centra voor Jeugd en Gezin, ambulante jeugdzorg en opvoedhulp, MEE, maatschappelijk werk en welzijnswerk samen optrekken. Trefwoorden: opvoedhulp dicht bij huis en in de buurt, buurtteams, 1 gezin-1 plan, *wrap around care*, eigen kracht, generalistisch werken, multidisciplinaire samenwerking.
2. Samenwerkingsprojecten onderwijs en jeugdzorg. Projecten waarbij onderwijs en zorgarrangementen worden gecombineerd in zowel de jeugdzorg als het algemeen en speciaal onderwijs. Projecten die zich richten op voorkoming schooluitval, het vergroten van ontwikkelings- en opleidingskansen van 'overbelaste' jongeren en/of jongeren die extra zorg behoeven.

De Vakjury is tot de volgende drie nominaties gekomen:

De vakjury heeft twee aanmeldingen uit deze twee categorieën genomineerd: *Buurtteams Jeugd en Gezin* uit Utrecht en *School2Care* uit Amsterdam. Daarnaast heeft de jury uit een bont scala van interessante projecten de *Alliantie Kind in Gezin* geselecteerd.

Buurtteams Jeugd en Gezin

De *Buurtteams Jeugd en Gezin* opereren sinds begin dit jaar in een aantal wijken in Utrecht. Jongeren, ouders maar ook leerkrachten en andere betrokkenen kunnen er terecht met

uiteenlopende vragen over bijvoorbeeld opvoeding, lastig gedrag en schulden. De teams zijn zichtbaar in de wijk aanwezig. Men werkt *outreaching* en biedt zowel lichte als zware hulp en steun. In overleg met het gezin worden de problemen in kaart gebracht, de gewenste ondersteuning ingeschakeld, het informele netwerk betrokken en gewerkt volgens 1 gezin, 1 plan, 1 hulpverlener. Het doel: de zorg voor jeugd dichterbij, beter toegankelijk en sneller inzetbaar maken. Dit project wordt uitgevoerd door een samenwerkingsverband van bureau jeugdzorg, GG&GD, MEE, Leger des Heils, thuiszorg, welzijnsinstellingen/ schoolmaatschappelijk werk en de Gemeente Utrecht. De medewerkers werken op basis van detachering.

Het oordeel van de jury is:

De *Buurtteams Jeugd en Gezin* behoren tot een van de goede voorbeelden van het versterken van de eerstelijnszorg aan jeugdigen volgens de principes van 1 gezin, 1 plan, 1 hulpverlener; integraal generalistisch werken; versterken van het gewone opvoeden in buurt, school en gezin. Men werkt aan een duurzame, toekomstbestendige aanpak in de omslag van het jeugdzorgstelsel. Uniek bij de buurtteams in Utrecht – en daarmee onderscheidend van veel vergelijkbare projecten – is de verbinding tussen jeugdzorg, opvoedhulp, thuiszorg, welzijnswerk en passend onderwijs.

School2Care

School2Care richt zich op jongeren met ernstige gedragsproblemen die veelvuldig van school verzuimen. Vaak spelen hier complexe persoonlijkheids- en gezinsproblemen en hebben diverse instanties zonder resultaat geprobeerd te helpen. In *School2Care* krijgen deze jongeren van 8.00 tot 20.00 uur onderwijs en zorg. Een coach helpt ze om de draad weer op te pakken. De coach is docent én hulpverlener, 24/7 bereikbaar voor zijn leerlingen. Ze volgen lessen in een kleine klas tot ze weer terug kunnen naar hun oude of een andere school. Ook de ouders krijgen ondersteuning van de coach. *School2Care* combineert bewezen successen uit onderwijs en jeugdzorg. Een initiatief van Altra, Spirit, Esprit scholen en het samenwerkingsverband VO In Amsterdam

Het oordeel van de jury is:

School2care richt zich op een zeer moeilijke doelgroep die normaal gesproken terecht komt in internaten of gesloten jeugdzorg. Door deze jongeren intensief te begeleiden in een schoolse setting biedt het een alternatief voor 'sociale uitsluiting'. Uniek is de combinatie van onderwijs en intensieve zorg, inclusief dwang en drangmaatregelen. Er worden meerdere effectieve programma's ingezet in het dagprogramma dat gekenmerkt wordt door een gestructureerde

onderwijssetting, kleine groepen, heldere afspraken en persoonlijke coaching. Dat maakt dit een uniek project gericht op de normalisering en sociale inclusie van zeer moeilijke jongeren in de eigen omgeving. Met deze nominatie heeft de vakjury ook willen aangeven dat in de transitie van de jeugdzorg naar gemeenten aandacht moet uitgaan naar de noodzaak van betere intensieve zorg voor zeer moeilijke doelgroepen.

Alliantie Kind in Gezin

Alliantie Kind in Gezin is een beweging met als missie ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk uithuisgeplaatste kinderen langdurig kunnen opgroeien in een gezin. Het streven is om in tien jaar tijd 10.000 kinderen extra 'inhuysgeplaatst' te krijgen. Uitgangspunt is dat veel kinderen die nu in de residentiële zorg verblijven, beter af zijn in een gezin: een pleeggezin, jeugdzorgboerderij, of gezinshuis. Dat wil zeggen in een zo gewoon mogelijke opvoedingssituatie. De Alliantie werkt aan de maatschappelijke en politieke bewustwording hiervan en ondersteunt organisaties in het werkveld die deze verandering willen realiseren. Bij dit project zijn tal van partijen betrokken, waaronder de Rudolphstichting, Gezinshuis.com, jeugdzorgboerderijen, jeugdzorginstellingen en anderen.

Het oordeel van de jury is:

De Alliantie representeert een beweging die enerzijds zo oud is als de jeugdzorg zelf, maar anderzijds niets aan actualiteit heeft ingeboet. Zo heeft het rapport van de commissie Samson nog eens schrijnend laten zien dat de veiligheid van jeugdigen in residentiële settings veel te wensen overlaat en dat jeugdigen over het algemeen gesproken beter af zijn in andere settings, zoals pleegzorg. De vakjury heeft met deze nominatie het belang van deze missie willen onderstrepen.

Als winnaar van de Vakprijs 2012 heeft de Vakjury gekozen voor:

School2Care

ingezonden door Altra, Spirit en Esprit Scholen Amsterdam